

บทที่ 4

ผลการศึกษา

4.1 ข้อมูลทั่วไป

เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 93.68 มีอายุระหว่าง 41 – 60 ปี ร้อยละ 68.42 แต่เมื่อรวมเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการที่อยู่ในวัยทำงาน ซึ่งมีอายุระหว่าง 20 – 60 ปี แล้วจะมีถึงร้อยละ 97.89 จะเห็นได้ว่ามีผู้สูงอายุเพียงร้อยละ 2.11 เท่านั้น มีการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 ร้อยละ 78.95 แสดงให้เห็นว่าผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาซึ่งเป็นการศึกษาค่อนข้างต่ำ มีเพียงร้อยละ 13.68 เท่านั้นที่จบการศึกษาสูงกว่าระดับประถมศึกษา ขนาดครอบครัวของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เป็นครอบครัวขนาดเล็ก คือมีขนาดไม่เกิน 8 คน ร้อยละ 98.95 และมีแรงงานเกษตรในครัวเรือน 1-2 คน ร้อยละ 53.68 การผลิตส่วนใหญ่ใช้แรงงานในครัวเรือนเป็นหลักจะเห็นได้ว่าเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการมีการจ้างแรงงานเพียงร้อยละ 33.68 เท่านั้น ผู้เข้าร่วมโครงการร้อยละ 98.95 เคยอบรมอาชีพตามโครงการ เคยอบรมแล้วนำไปใช้ในการประกอบอาชีพในโครงการทั้งหมด (ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1 : ข้อมูลทั่วไป

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	89	93.68
หญิง	6	6.32
อายุ		
ระหว่าง 20-40 ปี	28	29.47
ระหว่าง 41-60 ปี	65	68.42
มากกว่า 60 ปี	2	2.11
การศึกษา		
ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4	7	7.37
ประถมศึกษาปีที่ 4-6	75	78.95
มัธยมศึกษา	13	13.68
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
ขนาด 1-3 คน	27	28.42
ขนาด 4-8 คน	67	70.53
มากกว่า 8 คน	1	1.05
จำนวนแรงงาน		
1. แรงงานเกษตรในครัวเรือน		
ขนาด 1-2 คน	51	53.68
ขนาด 3-4 คน	40	42.11
มากกว่า 4	4	4.21
2. แรงงานเกษตรจ้าง		
ขนาด 1-2 คน	29	90.62
ขนาด 3-4 คน	3	9.38
มากกว่า 4 คน	0	0
เคยอบรมตามโครงการหรือไม่		
เคย	94	98.95
ไม่เคย	1	1.05
อบรมแล้วเคยนำไปใช้หรือไม่		
เคย	94	100
ไม่เคย	0	0

ที่มา: จากการสำรวจ

4.2 สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกรก่อนเข้าร่วมโครงการ

กิจกรรมการผลิตของเกษตรกรก่อนเข้าร่วมโครงการพบว่าเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการทำการผลิตพืชเป็นหลักกล่าวคือ ผลิตกระเทียมร้อยละ 67.37 มีรายได้เฉลี่ย 65,165.63 บาทต่อรายต่อปี ผลิตข้าวร้อยละ 30.53 มีรายได้เฉลี่ย 8,603.45 บาทต่อรายต่อปี ผลิตหอมแดงร้อยละ 18.95 มีรายได้เฉลี่ย 27,917.67 บาทต่อรายต่อปี ผลิตลิ้นจี่ร้อยละ 18.95 มีรายได้เฉลี่ย 59,666.67 บาทต่อรายต่อปี ผลิตมันฝรั่งร้อยละ 10.53 มีรายได้เฉลี่ย 28,845 บาทต่อรายต่อปี และมีการเลี้ยงโคนมเพียงร้อยละ 4.21 มีรายได้เฉลี่ย 137,500 บาทต่อรายต่อปี (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2 : กิจกรรมการผลิตของเกษตรกรก่อนเข้าร่วมโครงการ

ประเภทการผลิต	จำนวน (ราย)*	ร้อยละ	รายได้เฉลี่ย
1.ข้าว	29	30.53	8,603.45
2.กระเทียม	64	67.37	65,166.63
3.หอมแดง	18	18.95	27,916.67
4.มันฝรั่ง	10	10.53	28,845
5.ลิ้นจี่	18	18.95	59,667.67
6.ลำไย	6	6.32	7,000
7.โคนเนื้อ	1	1.05	24,000
8.โคนนม	4	4.21	137,500
9.หมู	2	2.10	7,000
10.อื่นๆ	22	23.16	20,250
		เฉลี่ย	77,473.16**

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : * เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการทำการผลิตมากกว่า 1 ประเภท

** เป็นค่าเฉลี่ยจากรายได้ของเกษตรกรในโครงการทุกราย

4.3 สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกรหลังเข้าร่วมโครงการ

จากตารางที่ 4.3 จะเห็นได้ว่ากิจกรรมการผลิตของเกษตรกรหลังเข้าร่วมโครงการ ส่วนใหญ่จะทำการเลี้ยงโคนม ซึ่งมีร้อยละ 92.63 มีรายได้การเกษตรเฉลี่ย 280,841.14 บาทต่อราย ต่อปี รองลงมาได้แก่ ข้าวและถั่วเหลืองร้อยละ 9.47 มีรายได้การเกษตรเฉลี่ย 12,788.89 บาทต่อรายต่อปีและ 35,777.78 บาทต่อรายต่อปีตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 : กิจกรรมการผลิตของเกษตรกรหลังเข้าร่วมโครงการ

ประเภทการผลิต	จำนวน (ราย)*	ร้อยละ	รายได้เฉลี่ย (บาท)
1. ข้าว	9	9.47	12,788.89
2. กระเทียม	7	7.37	87,285.71
3. หอมแดง	2	2.10	17,500
4. มันฝรั่ง	2	2.10	16,000
5. ถั่วเหลือง	9	9.47	35,777.78
6. ถั่วเขียว	4	4.21	16,375
7. โคเนื้อ	0	0	0
8. โคนม	88	92.63	280,841.14
9. หมู	1	1.05	28,800
10. อื่นๆ	3	3.16	21,000
		เฉลี่ย	273,541.26**

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : * เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการทำการผลิตมากกว่า 1 ประเภท

** เป็นค่าเฉลี่ยจากรายได้ของเกษตรกรในโครงการทุกราย

4.4 เปรียบเทียบกิจกรรมการผลิตของเกษตรกรก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ

เมื่อเปรียบเทียบกิจกรรมการผลิตของเกษตรกรก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการแล้ว จะเห็นว่าเกษตรกรลดการผลิตชนิดอื่นลงเป็นอย่างมาก เช่น จำนวนเกษตรกรผู้ผลิตกระเทียมลดลงร้อยละ 89.06 จำนวนผู้ผลิตหอมแดงลดลงร้อยละ 88.89 ผู้ผลิตมันฝรั่งลดลงร้อยละ 80 และผู้ผลิต

ข้าวลดลงร้อยละ 68.97 เป็นต้น (ตารางที่ 4.4) เกษตรกรส่วนใหญ่จะทำการเลี้ยงโคนมตามโครงการตามที่กล่าวมาแล้วเป็นต้น ซึ่งทำให้เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการมีรายได้การเกษตรเฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 77,473.16 บาทต่อรายต่อปี (ตารางที่ 4.2) เป็น 273,541.26 บาทต่อรายต่อปี (ตารางที่ 4.3) หรือเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 253.08

ตารางที่ 4.4 : เปรียบเทียบกิจกรรมการผลิตของเกษตรกรก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ

ประเภทการผลิต	จำนวน(ราย)*			รายได้เฉลี่ย		
	ก่อนโครงการ	หลังโครงการ	%การเปลี่ยนแปลง	ก่อนโครงการ	หลังโครงการ	%การเปลี่ยนแปลง
1.ข้าว	29	9	-68.97	8,607	12,789	+48.66
2.กระเทียม	64	7	-89.06	65,167	87,286	+33.94
3.หอมแดง	18	2	-88.89	27,917	17,500	-37.31
4.มันฝรั่ง	10	2	-80.00	28,845	16,000	-44.53
5.ลิ้นจี่	18	9	-50.00	59,668	35,778	-40.04
6.ลำไย	6	4	-33.33	7,000	16,375	+57.25
7.โคเนื้อ	1	0	-100.00	24,000	0	-100.00
8.โคนม	4	88	+2,100.00	137,500	280,841	+104.25
9.หมู	2	1	-50.00	7,000	28,800	+311.43
10.อื่นๆ	22	3	-86.36	20,250	21,000	+3.70

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : *เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการทำการผลิตมากกว่า 1 ประเภท

4.5 รายได้และค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยของเกษตรกรหลังเข้าร่วมโครงการ

จากการศึกษารายได้และค่าใช้จ่ายของเกษตรกรหลังเข้าร่วมโครงการพบว่า เกษตรกรมีรายได้การเกษตรเฉลี่ยต่อปี 273,541 บาทต่อราย และมีรายได้นอกการเกษตรเฉลี่ยต่อปี 30,212 บาทต่อราย ส่วนค่าใช้จ่ายแบ่งออกเป็นค่าใช้จ่ายในการเกษตรเฉลี่ยต่อปี 132,968 บาทต่อราย ค่า

ใช้จ่ายในครัวเรือนปกติเฉลี่ยต่อปี 36,379 บาทต่อราย และมีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนพิเศษอีกโดยเฉลี่ยรายละ 5,643 บาทต่อปี มีรายได้การเกษตรสุทธิเฉลี่ย 140,573 บาทต่อรายต่อปี (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5 : รายได้และค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยของเกษตรกรหลังเข้าร่วมโครงการ

รายการ	จำนวนเงิน (บาท)	ร้อยละ
รายได้		
- ในการเกษตร	273,541	90.05
- นอกการเกษตร	30,212	9.95
รวม	303,753	100
ค่าใช้จ่าย		
- ในการเกษตร	132,968	69.45
- ค่าลงทุนในทรัพย์สิน	16,459	8.60
- ในครัวเรือนปกติ	36,379	19.00
- ในครัวเรือนพิเศษ	5,643	2.95
รวม	191,449	100
รายได้สุทธิการเกษตร (รายได้การเกษตร - ค่าใช้จ่ายในการเกษตร)	140,573 (273,541 - 132,968)	- -

ที่มา : จากการสำรวจ

4.6 แผนการใช้เงินกู้ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการและผลการปฏิบัติจริงหลังกู้เงิน

เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการมีวงเงินกู้เท่ากันทุกรายรายละ 222,000 บาท เพื่อเป็นการลงทุนในการเลี้ยงโคนมตามโครงการปรากฏว่าเกษตรกรทุกราย ได้ใช้วงเงินกู้ตามแผนการใช้เงินกู้ทุกราย (ตารางที่ 4.6) โดยนำไปซื้อโคนมคนละ 5 ตัว สร้างโรงเรือน 1 หลัง และอุปกรณ์รีดนม แต่เมื่อเลี้ยงโคนมไประยะหนึ่งแล้วปรากฏว่าบางรายต้องเลิกเลี้ยง เนื่องจากความไม่พร้อมของเกษตรกร จึงทำให้เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการลดลงเหลือร้อยละ 92.63 ตามตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.6 : แผนการใช้เงินกู้ของเกษตรกรในการเข้าร่วมโครงการและผลการปฏิบัติจริงหลังรับเงินกู้

แผนการใช้เงินกู้	ผลการปฏิบัติจริงหลังกู้เงิน	
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1.ซื้อโคนม 5 ตัวเป็นเงิน 160,000 บาท	95	100
2.สร้างโรงเรือนโคนม 55,000 บาท	95	100
3.อุปกรณ์รีดนม 20,000 บาท	95	100

ที่มา : จากการสำรวจ

4.7 ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการที่มีต่อโครงการ

1) ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการได้รับข้อมูลจากสหกรณ์การเกษตรไชยปราการเป็นส่วนใหญ่คือร้อยละ 45.26 รองลงมาได้แก่ เพื่อนหรือญาติพี่น้องเป็นผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 37.90 จะเห็นได้ว่าสหกรณ์การเกษตรไชยปราการจะเป็นผู้ให้ข้อมูลได้มากที่สุด เนื่องจากมีคณะกรรมการของสหกรณ์อยู่ในแต่ละตำบล (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7 : ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ

ผู้ให้ข้อมูล	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน	3	3.16
2. เพื่อน ญาติพี่น้อง	36	37.90
3. ปศุสัตว์อำเภอ	12	12.63
4. หน่วยราชการอื่น (สหกรณ์การเกษตรไชยปราการ)	43	45.26
5. วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์	1	1.05

ที่มา : จากการสำรวจ

2) ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของโครงการ

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ร้อยละ 69.47 เข้าใจว่าโครงการนี้จะช่วยกระจายรายได้ และลดความเสี่ยงในการผลิต รongลงมาได้แก่ร้อยละ 64.21 เข้าใจว่าจะช่วยปรับปรุงระบบการผลิตให้ดีขึ้น ร้อยละ 58.95 เข้าใจว่าจะช่วยให้เกษตรกรกู้เงินได้มากขึ้น ร้อยละ 52.63 เข้าใจว่าผู้เข้าร่วมโครงการนี้จะกู้เงินได้สูงสุดไม่เกินรายละ 300,000 บาท และร้อยละ 51.58 เข้าใจว่าในการกู้เงินตามโครงการนี้มีการลดหย่อนหลักประกันในการกู้เงินจากธ.ก.ส. เป็นกรณีพิเศษด้วย (ตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8 : ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรถึงวัตถุประสงค์ของโครงการ

วัตถุประสงค์ของโครงการ	จำนวน (ราย)*	ร้อยละ
1. ช่วยให้เกษตรกรกู้เงินได้มากขึ้น	56	58.95
2. ปรับปรุงระบบการผลิต	61	64.21
3. ช่วยกระจายรายได้และลดความเสี่ยง	66	69.47
4. ลดหย่อนหลักประกันในการกู้เงินจาก ธ.ก.ส.	49	51.58
5. กู้เงินได้สูงสุดรายละไม่เกิน 300,000 บาท	50	52.63

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : *ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

3) ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรเกี่ยวกับประโยชน์ของโครงการ

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ร้อยละ 70.53 เข้าใจว่าโครงการนี้ช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร รongลงมาได้แก่ ร้อยละ 65.26 เข้าใจว่าเมื่อเข้าร่วมโครงการแล้วจะสามารถกู้เงินได้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ ร้อยละ 30.53 เข้าใจว่าจะเป็นการเพิ่มประเภทการผลิต และร้อยละ 26.47 เข้าใจว่าสามารถกู้เงินได้มากขึ้น นอกจากนี้ยังมีเหตุผลอื่นๆอีกร้อยละ 17.89 (ตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9 : ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรเกี่ยวกับประโยชน์ของโครงการ

ประโยชน์ของโครงการ	จำนวน(ราย)*	ร้อยละ
1. เพิ่มประเภทการผลิต	29	30.53
2. เพิ่มรายได้	67	70.53
3. กู้เงินได้มากขึ้น	28	29.47
4. กู้เงินในอัตราดอกเบี้ยต่ำ	62	65.26
5. อื่นๆ	17	17.89

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : *ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

4) ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงานตามโครงการ

(1) เรื่องการคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการรู้เรื่องการคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการร้อยละ 77.89 และไม่รู้เรื่องการคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการร้อยละ 22.11

(2) เรื่องการกำหนดวงเงินกู้ จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการรู้เรื่องการกำหนดวงเงินกู้ร้อยละ 75.79 และไม่รู้เรื่องการกำหนดวงเงินกู้ร้อยละ 24.21

(3) เรื่องการอนุมัติวงเงินกู้ จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการรู้เรื่องการอนุมัติวงเงินกู้ร้อยละ 82.11 และไม่รู้เรื่องการอนุมัติวงเงินกู้ร้อยละ 17.89

(4) เรื่องสถานที่รับเงินกู้ จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการรู้ว่าสถานที่รับเงินกู้คือที่ใดร้อยละ 98.95 และมีเพียงร้อยละ 1.05 เท่านั้นที่ไม่รู้ว่าสถานที่รับเงินกู้คือที่ใด

(5) เรื่องกำหนดชำระคืน จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการรู้เรื่องกำหนดชำระคืนเงินกู้ร้อยละ 96.84 ไม่รู้เรื่องกำหนดชำระคืนเงินกู้ร้อยละ 3.16

(6) เรื่องอัตราดอกเบี้ย จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการรู้เกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 97.89 และไม่รู้ร้อยละ 2.11

(7) เรื่องการจ่ายเงินกู้ตามความก้าวหน้าของงาน จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการรู้ว่าการจ่ายเงินกู้เป็นไปตามความก้าวหน้าของงานร้อยละ 89.47 และไม่รู้ร้อยละ 10.53

(8) เรื่องการผ่อนผันการชำระหนี้กรณีผลิตเสียหาย จากการศึกษาพบว่า
เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการรู้อาจได้รับการผ่อนผันกรณีที่ผลิตเสียหายร้อยละ 80.00 และไม่รู้
ร้อยละ 20.00 (ตารางที่ 4.10)

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ตารางที่ 4.10 : ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินตามโครงการ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. การคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ		
ใช่	74	77.89
ไม่รู้	21	22.11
2. การกำหนดวงเงินกู้		
ใช่	72	75.79
ไม่รู้	23	24.21
3. การอนุมัติเงินกู้		
ใช่	78	82.11
ไม่รู้	17	17.89
4. สถานที่รับเงินกู้		
ใช่	94	98.95
ไม่รู้	1	1.05
5. กำหนดชำระคืนเงินกู้		
ใช่	92	96.84
ไม่รู้	3	1.05
6. อัตราดอกเบี้ย		
ใช่	93	97.89
ไม่รู้	2	2.11
7. การจ่ายเงินกู้ตามความก้าวหน้าของงาน		
ใช่	85	89.47
ไม่รู้	10	10.53
8. มีการผ่อนผันการชำระหนี้ถ้าผลผลิตเสียหาย		
ใช่	76	80.00
ไม่รู้	19	20.00

ที่มา : จากการสำรวจ

4.8 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแหล่งที่มาของเงินกู้

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการร้อยละ 48.42 เข้าใจว่าเป็นเงินของรัฐบาล เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการร้อยละ 24.21 เข้าใจว่าเป็นของ ช.ก.ส.และรัฐบาล ร้อยละ 21.05 เข้าใจว่าเป็นของ ช.ก.ส.และอีกร้อยละ 6.32 ที่ไม่ทราบว่าเงินกู้โครงการนี้มาจากไหน(ตารางที่4.11)

ตารางที่ 4.11 : ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรเกี่ยวกับแหล่งที่มาของเงินกู้

แหล่งที่มาของเงินกู้	จำนวน	ร้อยละ
1. คิดว่าเป็นเงินของรัฐบาล	46	48.42
2. คิดว่าเป็นเงินของ ช.ก.ส.	20	21.05
3. คิดว่าเป็นเงินของทั้งรัฐบาลและ ช.ก.ส.	23	24.21
4. ไม่ทราบแหล่งที่มา	6	6.32

ที่มา : จากการสำรวจ

4.9 เหตุผลในการเข้าร่วมโครงการ

จากการศึกษาพบว่าเหตุผลที่ทำให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการนี้คือ เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่คิดว่าอัตราดอกเบี้ยต่ำร้อยละ 49.47 รองลงมาได้แก่ จะได้กู้เงินและชำระคืนในระยะยาวร้อยละ 46.32 จะช่วยลดภาระหนี้สินร้อยละ 34.74 มีส่วนราชการแนะนำ เช่นปศุสัตว์อำเภอแนะนำร้อยละ 3.16 พนักงาน ช.ก.ส.แนะนำร้อยละ 10.53 เกษตรอำเภอแนะนำร้อยละ 10.53 เป็นต้น (ตารางที่ 4.12)

ตารางที่ 4.12 : เหตุผลในการเข้าร่วมโครงการ

เหตุผลในการเข้าร่วมโครงการ	จำนวน(ราย)*	ร้อยละ
1. อัตราดอกเบี้ยต่ำ	47	49.47
2. กู้และชำระคืนในระยะยาวได้	44	46.37
3. ช่วยลดภาระหนี้สิน	37	34.74
4. คิดว่าเป็นเงินได้เปล่าไม่ต้องส่งคืน	5	5.26
5. เกษตรตำบลแนะนำ	7	7.37
6. เกษตรอำเภอแนะนำ	10	10.53
7. ปศุสัตว์อำเภอแนะนำ	22	23.16
8. พนักงาน ช.ก.ส.แนะนำ	10	10.53
9. อื่นๆ	25	26.32

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : * ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

4.10 ความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ มีความเข้าใจว่าผู้ที่คัดเลือกเกษตรกรเพื่อเข้าร่วมโครงการคือ สหกรณ์การเกษตรไพศาลี ร้อยละ 55.79 รองลงมาได้แก่ ปศุสัตว์อำเภอ ร้อยละ 12.63 หัวหน้ากลุ่มลูกค้า ช.ก.ส. ร้อยละ 11.58 และพนักงาน ช.ก.ส. ร้อยละ 8.42 (ตารางที่ 4.13)

ตารางที่ 4.13 : ความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

ผู้ที่คัดเลือกท่านเข้าร่วมโครงการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ผู้ใหญ่บ้าน / กำนัน	2	2.11
2. ปศุสัตว์อำเภอ	12	12.63
3. หน่วยราชการอื่น (สหกรณ์การเกษตร ไร่ปรการ)	53	55.79
4. หัวหน้ากลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส.	11	11.58
5. พนักงาน ธ.ก.ส.	8	8.42
6. อื่นๆ	9	9.47

ที่มา : จากการสำรวจ

4.11 การมีส่วนร่วมและทัศนคติของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

1) การมีส่วนร่วมในการเลือกแผนการผลิต จากการศึกษาพบว่าผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ร้อยละ 63.16 มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแผนการผลิตของตนเอง และร้อยละ 36.84 ไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแผนการผลิตของตนเอง (ตารางที่ 14)

2) แผนการผลิตเหมาะสมกับความต้องการและสถานที่ จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ร้อยละ 80 เห็นว่าแผนการผลิตเหมาะสมกับความต้องการและสถานที่ และร้อยละ 20 เห็นว่าแผนการผลิตไม่เหมาะสมกับความต้องการและสถานที่(ตารางที่4.14)

3) การมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหา จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ร้อยละ 89.47 มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาในโครงการ และร้อยละ 10.53 ไม่มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาในโครงการ (ตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.14 : การมีส่วนร่วมและตัดสินใจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. การมีส่วนร่วมในการเลือกแผนการผลิต		
มี	60	63.16
ไม่มี	35	36.84
2. แผนการผลิตเหมาะสมกับความต้องการและสถานที่		
มี	76	80.00
ไม่มี	19	20.00
3. การมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหา		
มี	85	89.47
ไม่มี	10	10.53

ที่มา : จากการสำรวจ

4.12 ความคาดหวังของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการทั้งหมดคาดหวังว่าจะได้รับความรู้ในการผลิตจากเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลมากขึ้นกว่าเดิม และจะได้นำเงินกู้ที่ได้รับไปทำการผลิตตามที่ตั้งใจรอลงมาได้แก่ ความคาดหวังว่าโครงการนี้จะช่วยให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นร้อยละ 93.63 มีความคาดหวังว่าจะได้รับการดูแลจากเจ้าหน้าที่เป็นประจำร้อยละ 70.53 คาดหวังว่าจะได้รับผลผลิตตามแผนการผลิตร้อยละ 65.26 และคาดหวังว่าจะได้รับเงินกู้เพียงพอกับความต้องการร้อยละ 41.05 (ตารางที่ 4.15)

ตารางที่ 4.15 : ความคาดหวังของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

ความคาดหวัง	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ
	จำนวน(ราย)	จำนวน(ราย)	จำนวน(ราย)
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
1. โครงการนี้ช่วยให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น	89 (93.63)	5 (5.26)	1 (1.25)
2. จะได้รับผลผลิตตามแผนการผลิต	62 (65.26)	33 (34.74)	0
3. จะได้รับวงเงินกู้ที่เพียงพอ	39 (41.05)	56 (58.95)	0
4. จะนำเงินกู้ที่ได้ไปทำการผลิตตามที่ตั้งใจ	95 (100)	0	0
5. จะได้รับการดูแลจากเจ้าหน้าที่เป็นประจำ	67 (70.53)	26 (27.37)	2 (2.10)
6. จะได้รับความรู้ในการผลิตจากเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลมากกว่าเดิม	95 (100)	0	0

ที่มา : จากการสำรวจ

4.13 ปัญหาของเกษตรกรในโครงการ

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการมีปัญหาต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการกับการดำเนินงานในโครงการดังต่อไปนี้

(1) ปัญหาโคคุณภาพต่ำ เกษตรกรร้อยละ 38.95 ได้รับโคที่มีคุณภาพค่อนข้างต่ำ กล่าวคือเป็นโคที่ให้ผลผลิตต่อตัวต่ำ และบางตัวเป็นโคที่ผสมติดยาก

(2) ปัญหาโคเป็นโรค เกษตรกรร้อยละ 17.89 ได้รับโคที่เป็นโรคบางชนิดโดยเฉพาะโรคเต้านมอักเสบ ซึ่งมีผลต่อปริมาณน้ำนมที่จะได้

(3) ปัญหาเกี่ยวกับตลาดน้ำนมไม่มีตลาดรองรับที่แน่นอน เกษตรกรร้อยละ 11.58 ตอบว่าเมื่อสหกรณ์การเกษตรไชยปราการรวบรวมน้ำนมจากเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

แล้ว ก็จะนำไปขายให้บริษัทหลายๆแห่ง ซึ่งบางช่วงเวลาเช่น เดือนเมษายนบริษัทบางแห่งไม่รับซื้อทำให้มีการเทนมทิ้ง

(4) ปัญหาเกี่ยวกับอาหารหยาบไม่เพียงพอ ร้อยละ 10.53 ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการต้องไปหาซื้ออาหารหยาบ เช่น ต้นข้าวโพค จากจังหวัดเชียงรายในฤดูแล้งเนื่องจากหญ้าไม่เพียงพอ

(5) นอกจากนี้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการร้อยละ 7.37 ตอบว่าราคาน้ำนมก่อนข้างด้า ร้อยละ 5.26 จำนวนเงินกู้ไม่เพียงพอกับความต้องการ ร้อยละ 4.21 ได้รับเงินค้ำน้ำนมล่าช้า และอาหารชั้นสำหรับโคราคาค่อนข้างสูง ส่วนปัญหาอื่นๆร้อยละ 30.53 เช่น มีสถานที่เลี้ยงคับแคบ โรงเรือนเลี้ยงโคไม่เพียงพอ ไม่ชำนาญในการเลี้ยงโค และยังไม่มีการไฟฟ้าใช้ เป็นต้น (ตารางที่ 4.16)

ตารางที่ 4.16 : ปัญหาของเกษตรกรในโครงการ

ปัญหา	จำนวน (ราย)*	ร้อยละ
1. คุณภาพของโคด้า	37	38.95
2. โคเป็นโรค	17	17.89
3. ไม่มีตลาดรับซื้อน้ำนมที่แน่นอน	11	11.58
4. อาหารหยาบหายากในฤดูแล้ง	10	10.53
5. ราคาน้ำนมด้า	7	7.37
6. จำนวนเงินกู้ไม่เพียงพอกับความต้องการในการผลิต	5	5.26
7. ได้รับเงินค้ำน้ำนมล่าช้า	4	4.21
8. อาหารชั้นสำหรับโคราคาแพง	4	4.21
9. อื่นๆ	29	30.53

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : * ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

4.14 ข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่มีต่อโครงการ

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการได้ให้ข้อเสนอแนะต่อโครงการพอสรุปได้ดังนี้

- 1) ควรจัดหาตลาดไว้ให้เพียงพอรองรับปริมาณน้ำนมของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการร้อยละ 27.37
- 2) ควรสร้างโรงงานแปรรูปเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากน้ำนมในเขตอำเภอไชยปราการร้อยละ 21.05
- 3) ควรเพิ่มวงเงินกู้ให้เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการร้อยละ 15.79 นำไปขยายกิจการเช่าซื้อโคเพิ่ม ซื่อที่ดินขยายแปลงหญ้า ขยายโรงเรียนสำหรับเลี้ยงโค และซื้อรถยนต์เพื่อเป็นพาหนะ
- 4) เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการต้องการให้น้ำนมมีราคาสูงขึ้นกว่าเดิมร้อยละ 12.63
- 5) เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการต้องการให้อาหารชั้นสำหรับโคราคาต่ำกว่าในปัจจุบันร้อยละ 8.42
- 6) เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการร้อยละ 5.26 ต้องการให้มีพื้นที่ส่วนกลางไว้ให้สมาชิกปลูกหญ้าให้เพียงพอสำหรับเลี้ยงโค
- 7) นอกจากนี้เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการยังเสนอแนะว่า ควรคัดเลือกพันธุ์ที่ดีให้สมาชิกร้อยละ 3.16 ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ให้เพียงพอสำหรับดูแลเกษตรกรทั้งโครงการร้อยละ 2.11 ส่วนข้อเสนอแนะอื่นๆ ร้อยละ 25.26 (ตารางที่ 4.17)

ตารางที่ 4.17 : ข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่มีต่อโครงการ

ข้อเสนอแนะ	จำนวน (ราย)*	ร้อยละ
1. จัดหาตลาดให้เพียงพอกับปริมาณน้ำนม	26	27.37
2. สร้างโรงงานแปรรูปเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากน้ำนมในอำเภอไชยปราการ	20	21.25
3. เพิ่มวงเงินกู้	15	15.79
4. อยากให้น้ำนมราคาสูงขึ้น	12	12.63
5. อยากให้อาหารโคราคาถูกลง	8	8.42
6. อยากให้มีพื้นที่ส่วนกลางไว้ให้สมาชิกปลูกหญ้า	5	5.26
7. ควรจัดพันธุ์โคที่ดีให้สมาชิก	3	3.16
8. ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ให้เพียงพอ	2	2.11
9. อื่นๆ	24	25.26

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : * ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ